

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	054 - 01 - 33
Дата	24 / 04 2010 г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

41
13

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за изменение на Наказателния кодекс с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Цитов
Десислава Станасова
Анна Александрова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС**

(обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г. и бр. 13, 23 и 28 от 2020 г.)

§ 1. В чл. 343 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, буква „в“ думите „две до шест“ се заменят с „три до осем“, а думите „три до десет“ се заменят с „четири до дванадесет“.

2. В ал. 3:

а) в буква „а“ думите „една до шест“ се заменят с „две до осем“, а думите „две до десет“ се заменят с „три до дванадесет“;

б) в буква „б“ думата „три“ се заменя с „пет“, а думата „пет“ се заменя с „шест“.

§ 2. В чл. 343б се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „три“ се заменя с „пет“, а думите „двеста до хиляда“ се заменят с „петстотин до хиляда и петстотин“.

2. В ал. 2 „една до пет“ се заменят с „две до шест“, а думите „петстотин до хиляда и петстотин“ се заменят с „хиляда до пет хиляди“.

3. В ал. 3 думата „три“ се заменя с „пет“, а думите „петстотин до хиляда и петстотин“ се заменят с „хиляда до пет хиляди“.

4. В ал. 4 думите „една до пет“ се заменят с „две до шест“, а думите „петстотин до хиляда и петстотин“ се заменят с „две хиляди до десет хиляди“.

Заключителни разпоредби

§ 3. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г., изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 80, 82, 85 и 102 от 2006 г., бр. 22, 51, 53, 97 и 109 от 2007 г., бр. 36, 43, 69, 88 и 102 от 2008 г., бр. 74, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 54, 98 и 100 от 2010 г., бр. 10, 19, 39 и 48 от 2011 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 20 от 2012 г.; изм., бр. 47, 53, 54, 60 и 75 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 19, 37, 79, 92, 95, 101 и 102 от 2015 г., бр. 13, 50, 81, 86, 98 и 101 от 2016 г., бр. 9, 11, 54, 58, 77 и 97 от 2017 г., бр. 2, 7, 17, 55, 59, 62, 77, 86 и 105 от 2018 г. и бр. 13 и 17 от 2019 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 171, т. 2а, буква „б“ думите „6 месеца до една година“ се заменят с „една до пет години“.

2. В чл. 174:

а) в ал. 1:

аа) в т. 1 думите „6 месеца и глоба 500 лв.“ се заменят с „една година и глоба 1000 лв.“;

бб) в т. 2 думите „12 месеца и глоба 1000 лв.“ се заменят с „две години и глоба 2000 лв.“;

б) в ал. 2 думите „1000 до 2000“ се заменят с „2000 до 4000“;

в) в ал. 3 думата „две“ се заменя с „три“, а числото „2000“ се заменя с „3000“.

§ 4. В Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (обн., ДВ, бр. 25 от 2009 г.; изм., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 32 и 73 от 2010 г., бр. 81 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 42 и 79 от 2015 г., бр. 32 и 81 от 2016 г., бр. 13 и 63 от 2017 г. и бр. 7, 16, 17, 64 и 100 от 2019 г.) в чл. 57, ал. 1, т. 2 се създава буква „г“:

„г) за умишлени престъпления, за които съдът е постановил принудително лечение поради алкохолна и/или наркотична зависимост.“

§ 5. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Ципяв
Несиславъ Стафановъ

Анна Александрова

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение на Наказателния кодекс

Настоящият проект на Закон за изменение на Наказателния кодекс цели предприемането на мерки за ограничаване на неблагоприятните последици, причинени от тежките пътно-транспортни произшествия, които се случиха през последните години.

Нарастващата тенденция сред водачите на моторни превозни средства да си позволяват управление на МПС в пияно състояние и/или след употреба на наркотични вещества и техните аналози е притеснителна. Например за 2017 г. МВР е регистрирало 2743 заявителски материали за управление на МПС след употреба на наркотични вещества и техните аналози, а за 2018 г. - 3271 заявителски материали. Изводът, който следва да се направи е, че въпреки завишаването на наказанията в НК и Закона за движението по пътищата, продължава извършването на административни нарушения и престъпни деяния с изключително сериозни неблагоприятни последици за гражданите и обществото като цяло. Именно, поради тази причина предлагаме промени в Наказателния кодекс. След промените през 2015 и 2017 г. бе ограничена възможността виновният водач да бъде освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, както и установяването на условни присъди за най-тежките случаи, при които е причинена телесна повреда или смърт или когато деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал, без да има необходимата правоспособност, или е извършил деянието на пешеходна пътека.

Употребата на алкохол и наркотици са сред основните причини за катастрофи с голям брой жертви в България и в Европа. Шофирането след употреба на алкохол и/или наркотици е опасно, както за живота и здравето на водача и пътници в МПС, така и на останалите граждани. Твърде често

се пренебрегват тези опасности и се смята, че едно – две питиета или употребата на наркотици няма да са предпоставка за пътно-транспортно произшествие, самонадеяността в тези случаи води до неблагоприятни последици за цялото общество.

През последните години се забелязва трайна тенденция за увеличаване на образуваните дела срещу водачи на пътни превозни средства след употреба на наркотици. С 600 повече са осъдените за 2019 г. спрямо 2017 г. През 2017 г. са разгледани 1553 дела, като от тях 1436 са завършили с осъдителна присъда. През 2019 г. делата са 2238, а осъдителните присъди са 2073. През 2018 г. общият брой на делата е 2695, а осъдителна присъда са получили 2537.

И през трите разгледани години едва 10 лица са оправдани по такива дела, а прекратените наказателни производства са под 60. Това показва, че извършителите на подобни деяния получават справедливи наказания, но за съжаление не намаляват регистрираните тежки пътно транспортни произшествия, както и броя на пострадалите лица.

Предлаганите изменения на чл. 343 и 343б от НК са резултат на анализ на проблемите свързани с транспортната безопасност, на съобразяване със статистическа информация и данни от МВР, на отчитане съдебната практика от правоприлагането при престъпления по транспорта и на извършена последваща оценка за въздействие след извършените през последните години законодателни изменения на разпоредбите. Предложените изменения са в резултат на обективна обществена необходимост от промяна в наказателно-правната регулация в тази сфера и са стремеж към превенция при този вид деяния.

Предлага се завишаване на наказанията за причиняване на смърт или тежка или средна телесна повреда от водач на моторно превозно

средство, когато деянието е извършено в пияно състояние след употреба на наркотични вещества или техни анализи, както и за управление на моторно превозно средство след употреба на наркотични вещества или техни анализи. Следва да посочим, че завишаването на наказателната репресия спрямо извършителите на транспортни престъпления ще способства намаляване на броя на пътните инциденти, а още в по-голяма степен следва да намали жертвите по пътищата, както и на пострадалите от такива произшествия. Смъртният резултат при пътнотранспортно произшествие и наказването на извършителя, при установена негова вина е крайното и най-тежкото проявление на несъобразяване с установените правила, което следва да бъде ограничено със страха от лишаване от свобода и сериозните глоби, които сме предвидили.

Към момента наказанието за лице, което е причинило телесно повреда или смърт след употреба на наркотични вещества е от три до петнадесет години. От практиката стигнахме до извода, че минималната присъда често се заменя с пробация, което не води до желанния ефект. Предложението за повишаване на минимума на наказанието на пет години и когато съдът реши да се възползва от замяна, тази замяна да се свежда до три години, тоест да остане задължителна ефективната присъда.

Следващият проблем, който съществува в практиката, е ниският размер на глоба за лицата, които шофират след употреба и/или под въздействието на наркотични вещества, глобата в действащия Наказателен кодекс е от петстотин до хиляда и петстотин лева. Този размер позволява на нарушителите да пренебрегват тежестта на санкцията, тъй като тя не им създава затруднения. Това е и причината за предложеното повишение, което да намали нарушенията и да действа превантивно на лицата.

Също така предлагаме изменения и в Закона за движението по

пътищата, с които се завишава срокът на прекратяване на регистрацията на пътно превозно средство на собственик, който управлява моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или е употребил наркотични вещества или техни аналози, както и при отказ да му бъде извършена проверка с техническо средство и/или с тест за установяване концентрацията на алкохол и/или употребата на наркотични вещества или техни аналози, или не изпълни предписанието за изследване с доказателствен анализатор или за медицинско изследване и вземане на биологични проби за извършване на химическо и/или химико-токсикологично лабораторно изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му и/или за употреба на наркотични вещества или техни аналози, както и санкцията за водач на моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина, който откаже да му бъде извършена проверка с техническо средство за установяване употребата на алкохол в кръвта и/или с тест за установяване употребата на наркотични вещества или техни аналози или не изпълни предписанието за изследване с доказателствен анализатор или за медицинско изследване и вземане на биологични проби за химическо лабораторно изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му, и/или химико-токсикологично лабораторно изследване за установяване на употребата на наркотични вещества или техни аналози.

Предлагаме в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража нова хипотеза за определяне на строг режим на осъдените на лишаване от свобода. Хипотезата обхваща случаите, за които съдът е постановил принудително лечение поради алкохолна и/или наркотична зависимост.

Предложените промени в Наказателния кодекс и в Закона за движението по пътищата целят най-вече постигане на превантивен ефект

от една страна, а от друга – по-голяма адекватност на наказанието спрямо резултата от деянието и обществената му опасност. Предложените мерки и санкции ще въздействат предупредително и възпитателно, тъй като са еквивалентни на последиците, които могат да бъдат нанесени, а именно отнемане на човешки живот или трайно увреждане на физическото здраве и психическото състояние.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Ципов

Десислава Анастова

Анна Александрова

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО на Закон за изменение на Наказателния кодекс

I. Основания за законодателната инициатива

Нарастващата тенденция сред водачите на моторни превозни средства да си позволяват управление на МПС в пияно състояние и/или след употреба на наркотични вещества и техните аналози е притеснителна. Например за 2017 г. МВР е регистрирало 2743 заявителски материали за управление на МПС след употреба на наркотични вещества и техните аналози, а за 2018 г. - 3271 заявителски материали. Изводът, който следва да се направи е, че въпреки завишаването на наказанията в НК и Закона за движението по пътищата, продължава извършването на административни нарушения и престъпни деяния с изключително сериозни неблагоприятни последици за гражданите и обществото като цяло. Именно, поради тази причина предлагаме промени в Наказателния кодекс. След промените през 2015 и 2017 г. бе ограничена възможността виновният водач да бъде освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, както и установяването на условни присъди за най-тежките случаи, при които е причинена телесна повреда или смърт или когато деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал, без да има необходимата правоспособност, или е извършил деянието на пешеходна пътека.

През последните години се забелязва трайна тенденция за увеличаване на образуваните дела срещу водачи на пътни превозни средства след употреба на наркотици. С 600 повече са осъдените за 2019 г. спрямо 2017 г. През 2017 г. са разгледани 1553 дела, като от тях 1436 са завършили с осъдителна присъда. През 2019 г. делата са 2238, а

осъдителните присъди са 2073. През 2018 г. общият брой на делата е 2695, а осъдителна присъда са получили 2537.

И през трите разгледани години едва 10 лица са оправдани по такива дела, а прекратените наказателни производства са под 60. Това показва, че извършителите на подобни деяния получават справедливи наказания, но за съжаление не намаляват регистрираните тежки пътно транспортни произшествия, както и броя на пострадалите лица.

Предлаганите изменения на чл. 343 и 343б от НК са резултат на анализ на проблемите свързани с транспортната безопасност, на съобразяване със статистическа информация и данни от МВР, на отчитане съдебната практика от правоприлагането при престъпления по транспорта и на извършена последваща оценка за въздействие след извършените през последните години законодателни изменения на разпоредбите. Предложените изменения са в резултат на обективна обществена необходимост от промяна в наказателно-правната регулация в тази сфера и са стремеж към превенция при този вид деяния.

II. Заинтересовани страни

Със законопроекта се засягат страните в наказателното производство.

III. Анализ на разходите и ползите

Законопроектът не предвижда определени публични разходи, необходими за реализиране на законодателната инициатива. Предвижда се повишаване на приходите поради увеличаване размера на санкциите.

IV. Административна тежест и структурни промени.

Законопроектът не предвижда промени като закриване, сливане или създаване на нови административните структури.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Със законопроекта се предвиждат промени в Закона за движението по пътищата и в Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Чипов
Десислава Атанасова
Анна Александрова